

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЦНТУ)

Кафедра економіки, підприємництва
та готельно-ресторанної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Економічна теорія
Викладач 	Ігор НІКОЛАЄВ, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу та економічної теорії
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право» Спеціальність: D7 «Торгівля» Освітньо-професійна програма: «Торгівля, електронна комерція та підприємництво»
Контактний тел.	+38(096) 385-18-22
E-mail:	nikolaieviv@kntu.kr.ua
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: екзамен. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 32 години, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 72 години. Формат: очний (Offline / Face to face) / дистанційний (Online). Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна належить до циклу загальної підготовки, що забезпечує отримання студентом фундаментальних знань у галузі економіки та є базовою для здобуття подальшої освіти за спеціальністю.

1. Мета і завдання дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія» полягає у ознайомленні здобувачів із сутністю економічних законів і принципів господарювання в умовах ринкової економіки. В процесі вивчення дисципліни здобувачі знайомляться з економічною діяльністю суспільства та її наслідками. Розглядаються фундаментальні питання розвитку економіки в сучасних умовах. Особлива увага при викладанні курсу приділяється проблемі ринку і його механізму, законам ринкової економіки, теорії рівноваги, економічного зростання. Теоретичні питання пов'язуються з практикою господарювання в ринкових умовах.

Завдання дисципліни: пізнання економічної теорії як науки, її предмету, методу та функцій, аналіз закономірностей розвитку економічних систем, розкриття способів і методів ефективного використання обмежених економічних ресурсів для задоволення безмежних людських потреб.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва і торгівлі діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва та торгівлі для подальшого використання на практиці.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Соціально-економічний устрій та виробництво			
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії Походження та еволюція економічної науки. Продуктивні сили і виробничі відносини. Трудові ресурси, засоби виробництва. Предмет економічної теорії, його тлумачення різними економічними школами. Розвиток економічної думки в світі та Україні. Методологія економічного дослідження. Загальнофілософські та специфічні методи. Індукція та дедукція. Рівні економічного дослідження. Структура економічної теорії. Функції економічного знання: теоретико-пізнавальна, практична, виховна, методологічна, прогностична. Позитивний і нормативний аспекти економічної теорії. Економічні закони та економічні категорії. Місце економічної теорії в системі економічних наук. Економічна теорія та господарська практика. Економічна політика та її цілі.	2	1	7
Тема 2. Економічна система суспільства Структура і зміст економічної системи. Продуктивні сили, соціально-економічні та організаційно-економічні виробничі відносини, господарський механізм, як елементи та ознаки економічної системи. Типи економічних систем: традиційна (натуральна) економіка, чисто ринкова, командно-адміністративна, змішана, економіка перехідного періоду. Характеристики кожної з них. Оцінка ролі ринкової економіки. Аргументи «за» і «проти» ринкової системи. Власність. Власність і майно. Основи аналізу відносин власності. Власність як економічна категорія. Правовий аспект власності. Приватна власність як основа ринкової системи. Об'єкти та суб'єкти власності. Складові відносин власності. Форми власності в Україні. Еволюція відносин власності. Форми, методи і принципи роздержавлення та приватизації. Націоналізація. Рейдерство. Домінуючий об'єкт власності. Нові тенденції розвитку відносин власності. Основні економічні проблеми, що стоять перед суспільством: що виробляти, як виробляти, для кого виробляти, чи спроможна економічна система до адаптації, чи спроможна економічна система до саморегулювання. Основні напрями формування ринкових відносин. Формування державного і ринкового механізмів регулювання економіки. Проблеми та особливості переходу економіки України до ринку. Шляхи формування ринкової економіки.	2	1	7
Тема 3. Виробництво матеріальних благ і послуг. Економічні потреби і ресурси Економічні потреби та економічні інтереси. Різні підходи до класифікації потреб. Закон зростання потреб. Мета і	4	1	5

результати суспільного виробництва. Фактори виробництва. Економічні ресурси. Закон рідкості ресурсів. Взаємодія і розвиток факторів виробництва. Проблема «потреби-ресурси». Повна зайнятість та повний обсяг виробництва. Проблема економічного вибору. Виробничі можливості. Крива виробничих можливостей. Сутність та складові суспільного виробництва. Виробництво як головний елемент відтворювального процесу. Відмінність між працею та виробництвом. Типи розширеного суспільного відтворення. Ефективність виробництва. Соціальна та економічна ефективність суспільного виробництва. Критерії та показники ефективності виробництва, шляхи її підвищення. Еволюція виробництва, натуральне і товарне виробництво. Причини та умови виникнення і розвитку товарного виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво. Проблема «економічної людини». Розвиток особистості людини – узагальнюючий критерій економічного розвитку.			
Тема 4. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи Теоретичні засади становлення ринкових відносин. Сутність та функції ринку. Структура та інфраструктура ринку. Види ринків, характерні ознаки сучасного ринку. Попит, закон попиту, крива попиту. Нецінові фактори попиту. Індивідуальний та ринковий попит. Функція ціни при аналізі попиту. Зміна попиту та зміна обсягу попиту. Пропозиція, закон пропозиції, крива пропозиції. Нецінові фактори пропозиції. Індивідуальна та ринкова пропозиція. Функція ціни при аналізі пропозиції. Зміна пропозиції та зміна обсягу пропозиції. Ціна та собівартість. Види цін. Конкуренція, методи, форми та наслідки конкуренції. Типи конкурентної поведінки. Моделі ціноутворення. Взаємодія пропозиції та попиту. Утворення рівноважної ціни та рівноважного обсягу виробництва. Хрест Альфреда Маршалла. Механізм ринкового саморегулювання. Зміни обсягів попиту і пропозиції, зміни попиту і пропозиції, їх графічний аналіз. Характеристика ринкових моделей. Правило максимізації прибутку. Чиста конкуренція, монополістична конкуренція, олігополія та чиста монополія. Типи монополізації. Антимонopolьна політика. Закон Шермана. Регульований ринок. Моделі антимонopolьної політики та їх еволюція. Європейська та американська моделі антимонopolьної політики.	2	3	5
Тема 5. Теорія товару і грошей Цілі та результати суспільного відтворення. Благо. Товар, його властивості: вартість, споживча вартість та корисність, мінова вартість. Теорія вартості: класичний, граничний та неокласичний підходи. Товарне виробництво в сучасних умовах. Вільні та господарські товари. Класифікація господарських товарів. Специфіка	2	1	7

послуги як результату нематеріального виробництва. Сутність та походження грошей. Форми та функції грошей. Ліквідність. Еволюція функцій грошей. Грошовий оборот. Закон грошового обігу за тлумаченням К. Маркса та І. Фішера. Головний принцип організації грошового обігу. Сутність грошової системи. Системи металевого та паперового обігу. Закон Коперника-Грешема. Біметалізм та монометалізм. Структура грошової системи. Сутність та економічна роль кредиту. Принципи та етапи кредитування. Товарний і грошовий кредит. Комерційний кредит, вексель. Класифікація видів кредиту за різними ознаками. Банк, його функції. Класифікація операцій банків. Банківська система України. Кредитна система. Центральний банк, банківський сектор, страховий сектор, спеціалізовані небанківські фінансово-кредитні інститути. Іпотека. Інфляція. Відмінність інфляції від зростання цін на окремі групи товарів. Інфляція попиту та інфляція витрат. Відкрита та прихована інфляція. Види інфляції залежно від темпів зростання. Наслідки інфляції. Номінальний та реальний доходи. Крива Філіпса. Стагфляція.			
Тема 6. Капітал підприємства, його колообіг та обіг Сутність капіталу підприємства та його класифікація. Колообіг капіталу підприємства. Оборот капіталу. Моральне та фізичне зношення основного капіталу. Відтворення основного капіталу, амортизація та показники ефективності використання основного капіталу. Оборотний капітал та показники ефективності його використання.	2	1	7
Змістовий модуль 2. Економічний розвиток			
Тема 7. Макроекономічні показники в системі національних рахунків Економічний кругообіг з урахуванням державного сектору та сектору «закордон». Роль цих секторів у системі національного господарювання. Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Її відмінність від системи балансу народного господарства. Методологічні принципи побудови СНР. Основні макроекономічні показники: валовий національний дохід (ВНД) та валовий внутрішній продукт (ВВП). Принципи обліку ВВП. Складові розрахунку ВВП за доходами та за витратами. Чистий національний дохід (ЧНД). Чистий внутрішній продукт (ЧВП). Амортизація. Національний дохід. Особистий дохід. Дохід кінцевого користування. Валовий національний наявний дохід (ВННД). Роль цін в обчисленні ВВП. Номінальний і реальний ВВП. Індекс цін: дефлятор та інфлятор ВВП. Споживчий кошик. ВВП та суспільний добробут. Якість продукції, вільний час населення, позаринкові операції, структура виробництва, тіньова економіка, забруднення навколишнього	4	2	5

середовища та зміни чисельності населення країни як фактори, що не враховує ВВП. Чистий економічний добробут: роль, значення та методика обрахунку.			
Тема 8. Споживання, заощадження та інвестиції Споживання, заощадження та дохід домогосподарств. Середня та гранична схильність до споживання. Корисність і споживча вартість. Закон спадної граничної корисності та закон рівномірного задоволення потреб. Заощадження як елемент доходу. Використання заощадження. Середня та гранична схильність до заощадження. Способи утворення заощаджень з урахуванням рівня ліквідності. Інвестиції та фінансові ринки. Погляд на заощадження та інвестиції з боку класиків та кейнсіанців. Валові та чисті інвестиції, амортизація. Характеристика економічного стану держави в залежності від обсягу залучених чистих інвестицій. Прямі та опосередковані інвестиції. Характеристика інвестицій в залежності від терміну інвестування. Реальні, фінансові та інтелектуальні інвестиції. Мультиплікатор та акселератор. Попит на інвестиції та ставка відсотка. Фінансовий ринок. Індексація. Інвестиції в людський капітал. Сутність мультиплікатора. Модель простого мультиплікатора. Вплив інвестицій на обсяг національного виробництва. Модель акселератора.	2	1	7
Тема 9. Циклічні коливання та економічне зростання Циклічний характер економічного розвитку. Економічний цикл, його стадії. Короткі та середні цикли, довгі хвилі в економіці. Явища, що супроводжують різні стадії економічного зростання. Циклічність, інфляція та безробіття як форми прояву макроекономічної нестабільності. Кейнсіанська та неокласична теорії економічних циклів. Застосування моделей AD-AS та IS-LM для аналізу циклічних коливань. Концепція реальних економічних циклів Д. Кюндланда та Е. Прескота. Рівноважний циклічний процес Р. Лукаса. Теорія циклічних коливань М.І. Туган-Барановського. Державне антициклічне регулювання. Економічне зростання: сутність та способи виміру. Екстенсивний та інтенсивний типи економічного зростання. Фактори, що гальмують економічне зростання. Економічний розвиток. Модель економічного зростання Харода-Домара. Модель зростання Р. Солоу. «Золоте» правило нагромадження капіталу.	4	1	5
Тема 10. Корисність економічного блага. Економічний вибір Категорії «корисність» та «споживча вартість» в економічній теорії. Сукупна та гранична корисність. Функція корисності. Закон спадної граничної корисності економічного блага. Процес споживання та динаміка зміни сукупної та граничної корисності: цифровий та	2	1	7

графічний аналіз. Крива байдужості: сутність та значення. Карта кривих байдужості. Параметри та властивості кривих байдужості. Взаємозамінні, взаємодоповнюючі та нейтральні блага. Блага з від'ємною корисністю. Гранична норма заміщення. Бюджетне обмеження споживача. Бюджетна лінія, її параметри. Зміст нахилу бюджетної лінії. Параметри зміни бюджетної лінії. Рівновага споживача: взаємодії кривих байдужості з бюджетним обмеженням. Вибір оптимального споживання (точки рівноваги споживача).			
Тема 11. Теорія еластичності Еластичність для взаємопов'язаних показників. Цінова еластичність попиту. Формула коефіцієнта цінової еластичності попиту. Абсолютно еластичний та абсолютно нееластичний попит. Формула еластичності з урахуванням середньої точки. Застосування оцінки еластичності за показником загального виторгу. Чинники цінової еластичності попиту. Перехресна еластичність попиту. Еластичність попиту за доходом споживача. Еластичність пропозиції за ціною. Вплив часу на еластичність пропозиції. Еластичність пропозиції за цінами факторів виробництва.	2	2	5
Тема 12. Витрати виробництва. Економічні витрати та альтернативна вартість. Витрати виробництва: явні, неявні та валові; постійні та змінні; середні постійні, середні змінні та середні валові витрати; граничні витрати. Прибуток, як різниця між виторгом (доходом) і витратами виробництва. Економічний та бухгалтерський прибуток. Нормальний прибуток як елемент витрат. Життєвий цикл товару та обсяги прибутку. Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Графічний та числовий аналіз. Закон зростання граничних витрат. Витрати виробництва у довгостроковому періоді. Графічний аналіз кривої LAC. Поняття та зміст ізокоств. Карта ізокоств. Рівновага виробника: взаємодія карти ізокоств та ізокванти; максимізація прибутку чи мінімізація збитків. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства. Позитивний ефект масштабу виробництва, негативний ефект масштабу виробництва.	4	1	5
Разом:	32	16	72

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, тестовий контроль.

Протягом семестру здобувач може отримати max. 100 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 30 балів, другий рубіжний контроль – 30 балів, екзамен – 40 балів.

По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на

лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач (табл. 1). Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач, під час поточного контролю дорівнює 60 балів.

Таблиця 1

Оцінювання видів робіт під час поточного оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів під час поточного оцінювання	Максимальна кількість балів за один вид робіт	Орієнтовна кількість робіт, яку має виконати здобувач аби отримати максимальну кількість балів за поточним оцінюванням при оцінюванні кожного виду робіт максимальною кількістю балів	В тому числі розподіл за рубіжними контролями, враховуючи розподіл балів	
				I	II
Поточне опитування	2	0,5	4 відповіді	1 бал	1 бал
Розв'язання практичних задач	8	2	4 практичні задачі	4 бали	4 бали
Підготовка презентації та доповіді	10	10	1 усна доповідь з презентацією	10 балів	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	10	10	1 індивідуальне науково-дослідне завдання		10 балів
Тестування	30	3	10 тестів	15 балів	15 балів
Разом	60 балів			30 балів	30 балів

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Семестровий екзамен полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних та практичних заняттях, а також під час самостійної роботи. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач, під час екзамену дорівнює 40 балів.

Остаточна оцінка рівня знань складається з суми балів отриманих під час поточного контролю (max 60 балів) і підсумкового контролю (max 40 балів).

Критерії оцінки іспиту:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;

- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;

- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявляє творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявляє нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допускає деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання, але при розв'язанні допускає значну кількість помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінку «незадовільно» (1-34 бали, F) – виставляється здобувачу, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача вищої освіти протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендована література**Основні**

1. Колосінська М. І., Белей С. І., Бойда С. В. Економічна теорія : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. унів.-т., 2021. 200 с.
2. Пічугіна Ю. В., Максимова Ю. О., Матюк Т. В. Основи економічної теорії : метод. вказ. до практ. зан. та самост. роб. студ. спец. 033 «Філософія». Одеса : ФОП Бондаренко М.О., 2021. 52 с.
3. Корогодова О. О., Тимошенко Н. Ю., Іванова Т. В. Основи економічної теорії: самостійна робота : навч. посіб. з дисц. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 181 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/39766> (дата звернення: 25.08.2025).
4. Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. Economics: principles, problems, and policies. 22nd ed. NY : The McGraw-Hill Companies, Inc., 2021. 960 p.
5. Кокарев І. В. Основи економічної теорії : навч. посібник. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.
6. Марченко О. С. Економічна теорія : навч.-метод. посіб. для студ. перш. (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спец. 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка». Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 131 с.
7. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підруч. / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 412 с.

Додаткові

8. Miroshnychenko I., Vasylenko D., Nikolaiev I. The influence of the shadow economy of Ukraine on macroeconomic indicators and economic security of the state. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2023. Вип. 10 (43). URL: <http://economics.kntu.kr.ua/archive.html>
9. Гуцалюк О. М., Насипайко Д. С., Ніколаєв І. В. Вплив неопротекціонізму на формування стратегії торговельного-економічного співробітництва, міжнародних відносин та ЗЕД. *Вісник економічної науки України*. 2023. № 2 (45).

URL: <http://www.venue-journal.org/%d0%b2%d0%b8%d0%bf%d1%83%d1%81%d0%ba%d0%b8/%d0%b2%d0%b8%d0%bf%d1%83%d1%81%d0%ba-2023-144>

10. Ніколаєв І. В., Загреба М. М. Роль економічної теорії у вирішенні проблем безробіття. *Ефективна економіка*. 2023. № 8. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2007/2030> (дата звернення: 25.08.2025).

11. Загреба М. М., Ніколаєв І. В. Вплив воєнного стану на ринки факторів виробництва. *Ефективна економіка*. 2023. № 10. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2320/2352> (дата звернення: 24.10.2025).

12. Миценко І. М., Сухомлин М. О., Ніколаєв І. В. Експортний потенціал України в контексті глобальних викликів: аналіз тенденцій та визначення стратегічних пріоритетів. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2021. № 2 (44). С 67–76. URL: https://drive.google.com/file/d/1o_tffVEwEiry9mJkVl-Pn4URqz3wUedd (дата звернення: 25.08.2025).

13. Волчкова Г. К. Основи економічної теорії : метод. вказ. для самост. роб. студ. ден. та заоч. форми навч. Кропивницький : ЦНТУ, 2018. 13 с.

14. Волчкова Г. К. Основи економічної теорії : метод. вказ. для підг. до семінар. зан. студ. ден. та заоч. форми навч. Кропивницький : ЦНТУ, 2018. 43 с.

15. Семикіна М. В., Волчкова Г. К. Соціальний капітал в умовах трансформації зайнятості : монографія. Кропивницький : Видавництво ТОВ «КОД», 2018. 296 с.

16. Волчкова Г. К. Основи економічної теорії : навч.-метод. посіб. для студ. ден. і заоч. форм навч. Кіровоград : ЦНТУ, 2016. 147 с.

17. Волчкова Г. К. Якість життя як індикатор довіри до соціальної політики держави. *Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції*. 2016. № 20 (9). Т. 1. С. 79–85.

18. Семикіна М. В., Волчкова Г. К. Екологічний виклик сучасному глобальному світу в економічному вимірі : кол. монографія / за ред. С.Д. Лучик. Чернівці : ВЦ «Місто», 2016. 296 с.

19. Волчкова Г. К. Пшенична Н. О. Гроші. Функції грошей та особливості їх прояву в сучасних умовах. *Розвиток економічної думки: зб. наук. праць*. Кіровоград : видавець Лисенко В.Ф., 2015. Вип. 8. С. 72–76.

20. Синюченко М. І. Політична економія : навч. посіб. Суми : ТОВ «Видавничий дім «Ельдорадо», 2015. 176 с.

21. Дзюбик С. Д., Ривак О. С. Основи економічної теорії : навч. посіб. 3-є вид., перероб. і допов. Київ : Знання, 2014. 423 с.

22. Економічна теорія. Політекономія: практикум : навч. посіб. Київський національний ун-т імені Тараса Шевченка; за ред. В. Д. Базилевича. 2-е вид., стер. Київ : Знання, 2013. 494 с.

Інформаційні ресурси

1. Всі документи бази даних «Законодавство України». *Офіційний портал Верховної Ради України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата

звернення 25.08.2025).

2. Кабінет Міністрів України (Урядовий портал) : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

3. Офіційне інтернет-представництво Президента України : веб-сайт. URL: <https://www.president.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

4. Міністерство фінансів України : веб-сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

5. Міністерство економіки України : веб-сайт. URL: <https://www.me.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

6. Міністерства соціальної політики України : веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

7. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України (Мінінфраструктури) : веб-сайт. URL: <https://mtu.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

8. Національний банк України : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

9. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

10. Державна казначейська служба України : веб-сайт. URL: <https://www.treasury.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

11. Державна податкова служба України : веб-сайт. URL: <https://tax.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

12. Державна служба фінансового моніторингу України : веб-сайт. URL: <https://fju.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

13. Державна служба зайнятості (Державний центр зайнятості) : веб-сайт. URL: <https://www.dcz.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

14. Державна регуляторна служба України : веб-сайт. URL: <https://www.drs.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

15. Державна митна служба України : веб-сайт. URL: <https://customs.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

16. Держпродспоживслужба : веб-сайт. URL: <https://dpss.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

17. Антимонопольний комітет України : веб-сайт. URL: <https://amcu.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

18. Фонд державного майна України : веб-сайт. URL: <https://www.spfu.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

19. Пенсійний фонд України : веб-сайт. URL: <https://www.pfu.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

20. Рахункова палата : веб-сайт. URL: <http://rp.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

21. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку : веб-сайт. URL: <https://www.nssmc.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

22. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (система розкриття інформації на фондовому ринку) : веб-сайт. URL: <https://www.smida.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).

23. Національний інститут стратегічних досліджень : веб-сайт. URL: <https://niss.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).
24. Міжнародний центр перспективних досліджень : веб-сайт. URL: <https://www.icps.com.ua> (дата звернення 25.08.2025).
25. Центр економічної стратегії : веб-сайт. URL: <https://ces.org.ua> (дата звернення 25.08.2025).
26. Світовий банк : веб-сайт. URL: <https://www.worldbank.org> (дата звернення 25.08.2025).
27. Міжнародний валютний фонд: веб-сайт. URL: фонд. <https://www.imf.org> (дата звернення 25.08.2025).
28. Кіровоградська обласна державна адміністрація : веб-сайт. URL: <https://www.kr-admin.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).
29. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення 25.08.2025).
30. Центральнуукраїнський національний технічний університет : веб-сайт. URL: <http://www.kntu.kr.ua> (дата звернення 25.08.2025).
31. Репозитарій Центральноукраїнського національного технічного університету : веб-сайт. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua> (дата звернення 25.08.2025).
32. Дистанційна освіта ЦНТУ : веб-сайт. URL: <http://moodle.kntu.kr.ua> (дата звернення 25.08.2025).

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи, Протокол № 1 від «27» серпня 2025 р.